

L'AIGUA PROMESA

José Luis Gallego
Periodista ambiental

L'estalvi i l'eficiència en l'ús són les principals reserves d'aigua a què podem recórrer per afrontar l'escassetat del recurs a Catalunya. Cap transvasament no aportaria més cabal a les diferents xarxes d'abastament que el que s'aconsegueix a través del consum responsable de la que ja hi corre i de l'adequat manteniment de la mateixa.

Les dades sobre la falta d'eficiència en el reg agrícola, les pèrdues d'aigua a la xarxa de distribució urbana i el nivell de malbaratament en els diferents àmbits de consum (industrial, urbà i domèstic) són punts incontestables sobre aquest aspecte. I és que si aconseguíssim evitar les pèrdues d'aigua derivades d'aquestes males pràctiques, obtindríem pràcticament el mateix volum de litres que aportaria el tan esmentat i sempre polèmic transvasament del riu Roine. Però encara hi ha més teقا.

La dessalinització no és la solució ideal a causa de l'alt consum energètic que demana. Però cal assenyalar que al llarg dels últims anys els principals avenços tecnològics aplicats a les noves plantes dessalinizadores s'han dirigit precisament a reduir la demanda energètica dels diferents processos. I se n'estan aconseguint retalls importants, fins al punt que, si bé és cert que la despesa energètica encara és massa alta, es presenten com una opció cada vegada més sostenible.

Així, la planta en construcció situada al Prat de Llobregat aconseguirà de reduir el consum d'energia en tres quilowatts hora per metre cúbic respecte a les que funcionen actualment. Però és que, a més, rendirà tres vegades més: tota soleta subministrará 60 hectòmetres d'aigua. Per si això fos poc, l'entrada en funcionament de la planta, prevista per a l'any que ve, alleugerirá notablement la pressió sobre el Ter i el Llobregat, fet que afavorirá el manteniment dels cabals ecològics d'ambdós rius. Aquí sí que val allò d'aigua per a tots:

nosaltres i els habitants del riu, és a dir, la naturalesa.

De fet, si sumem el conjunt de plantes de dessalinització que funcionaran a Catalunya cap al 2015 (Tordera I i II, el Prat i Cunit), sumarien un guany de 160 hectòmetres cúbics per a les nostres reserves. I aquesta, aquesta justament, és la quantitat d'hectòmetres que aportaria el tan esmentat transvasament del Roine. Un transvasament que en tot cas, si les obres s'adjudiquessin aquest mateix any (una cosa absolutament impensable perquè el Govern català i els partits que el sustenten han manifestat el seu total rebuig a la proposta), no portaria aigua a Catalunya fins a l'any 2015, just quan tindriem totes les dessalinizadores injectant aigua de primera qualitat a la xarxa.

Però és que, a més, el cost ecològic i econòmic del transvasament del Roine és altíssim. El metre cúbic d'aigua que aconseguiríem fomentant l'estalvi i l'eficiència en l'ús i el transport, i amb l'ajut de la dessalinització, sortiria per poc més de mig euro, mentre que el preu final del metre cúbic d'aigua del Roine, captada més enllà de Montpeller, després de transitar per les entranyes de sis centrals nuclears i un centre de processament de plutoni, i transportat per una gegantina canonada que clivellaria tot el territori des d'allà fins a Cardedeu, rondaria l'euro sencer. Gairebé el doble.

Tanmateix, malgrat que la comparació de les dades sembla conduir a una resposta categòrica en contra del transvasament i a favor de la nova cultura de l'aigua, basada en la gestió eficient de la demanda i l'educació en l'estalvi, cal reconèixer que el projecte de portar aigua des del Roine fins a Catalunya té destacats defensors entre el món científic i universitari, per la qual cosa potser es mereixeria un debat serè. Un debat contrastat i reflexiu que en tot cas s'hauria de mantenir

completament al marge de la disputa entre partits polítics, i molt més en dies com aquests, quan el tema de l'aigua es fa servir massa sovint com a punxó electoral en lloc de ser respectat com el que és, una reserva integral per al consens.

En aquest sentit sorprèn la falta de rigor i l'atreviment amb què alguns polítics

afronten aquests dies el debat sobre el problema de l'aigua prometent solucions immediates a cop de transvasament.

I és que prometre aigua és fàcil.

El que és difícil és gestionar-ne de manera responsable l'escassetat.

Article publicat al diari El País el 17 de gener de 2008